

Oppsummering fra seminar om forskningsutfordringer for landbruket i Nordland 02.02.17

- Sted: PBL huset Bodø
- Tidsramme: 0830-1630
- Deltakerliste ligger til slutt i dokumentet

Landbruks- og reindriftsdirektør Monica Andreassen Iveland, Fylkesmannen i Nordland ønsker velkommen og orienterte kort om bakgrunn og mål med seminaret. Dette er tredje året Fylkesmannen arrangerer et slikt seminar.

Presentasjon av forskningsmidlene for jordbruk og matindustri.

(forskningsfondene FFL/JA)

ved Elin Brekke, Landbruksdirektoratet. Presentasjonen sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

- FFL: fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. Forskningsavgift på landbruksprodukter i henhold til lov og forskrift. 160 millioner i 2017 – forvaltes av et styre.
- Midlene går til forskningsprosjekter etter åpen utlysning, til Nofima AS, til miljøforsk (forskningsrådets miljøprogram) og til ulike forprosjekter.
- JA: forskningsmidler over jordbruksavtalen – 53 millioner i 2017. Styret er LMD, bondelag og småbrukerlag (avtalepartene).
- Midlene går til åpen utlysning, rammeprogram og til utredninger og forprosjekt.
- Prioriteringene for 2016 ligger på nettsiden til Ldir
- Frist for å gi innspill for prioriteringer for 2017 er 15. februar.
- Midlene lyses ut i mars.

Viktige kriterier i tillegg til prioriteringene er:

- Relevans – for hele verdikjeden
- Næringsdeltakelse
- Formidling til næringa

Prosjekter med svak næringsforankring er vanskeligere å få innvilget. Ingen næringsforankring – nesten umulig.

Landbruket i Nordland - relevante virkemidler for FoU

v/Bjørn Gjellan Nielsen – regionsansvarlig Norges forskningsråd i Nordland. Presentasjonen sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Forskningsrådet har flere ulike verktøy og ordninger som kan brukes og søkes på i tidlige faser.

- Søkerseminar
- Tidlig dialog
- Prosjektkavans

- Prosjektverksted
- Skatte FUNN

I presentasjonen ligger det lenker i teksten til aktuelle nettsteder.

Forprosjektmidler i samarbeid med Innovasjon Norge - inntil 400 000 kr i tilskudd.

Nordland fylkeskommune har stimuleringsmidler det kan søkes på i tidlige faser av prosjekt.

Kort presentasjon av resultater fra søknadsprosessen på midler i 2016, videre jobbing med prosjektene

NIBIO, Ievina Sturite

NIBIO tok ansvaret for å arbeide videre med flere av problemstillingene. Presentasjonen sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Nordlandsforskning, Tone Magnussen og Camilla Risvoll

Presentasjonen sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Nord Universitet, Margerita Novoa-Garrido

Presentasjonen sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Presentasjon av de fem viktigste utfordringene for landbruket i Nordland – som kan løses gjennom forskning

Nordland bondelag – leder Bernt Skarstad

Presentasjon sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Oversikt over de 7 viktigste utfordringene:

- Klimafotavtrykket for det arktiske landbruket
- Myr dyrking, dokumentasjon av klimautslipp / fangst i nord. Hvilke myrtyper kan dyrkes – og ikke dyrkes i nord
- Drenering /hydrologi (enkelt og effektivt)
- Klimatilpasset plantemateriale
- Samfunnsmessig betydning av landbruket
- Store rovdyr, samfunnsutvikling
- Alternative proteinkilder og biogass

Skognæringsforum Nordland ved leder Kurt Jessen Johanson

Presentasjon sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Oversikt fem prioriterte områder:

1. Verdikjedeforståelse – helhetlig næringsperspektiv
 - Verdikjedeutvikling
 - Crossover, sitkalaks og blå-grønn biogass Helgeland
 - Virkeskvalitet og bruksområder for skogreisningsskogen/høytproduserende kulturskog (sitka og gran)

2. Ny teknologi i skogbruket – industri 4.0
 - Digitalisering
 - Robotisering
 - Nye driftsmetoder i skogbruket, miljø, skader ved uttak, vanskelige kjøreforhold pga klimaendringer
3. Skog og klima
 - Optimalisering av skogproduksjon
 - Ivaretaking og god forvaltning av kulturskogarealene
 - Investering i skogbehandling
 - Tilrettelegging og tilpassing framtidig skogstrukturer, virkesbehov, mer ekstremvær, arealdifferensiering
4. Eiendomsstrukturen i Nordlandsskogen
 - 10 650 skogeiere
 - Under halvparten eier mindre enn 250 dekar
 - 15 % dødsbo
 - «utviklingstrekk» hos skogeierne
5. Effektivisering av infrastruktur og logistikk
 - NORFOR
 - Skogdrift i sjø – utvikling av tekniske løsninger knytta til lekter (pågående forprosjekt)

Vibeke Unosen, Allskog: det er viktig å gjenskape kulturen for skogbruk blant skogeierne i fylket. Det mangler etter hvert en grunnleggende forståelse for hvorfor vi driver med landbruk (både skog og jordbruk).

TINE - Tone Roalkvam

Presentasjon sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

UTFORDRINGER

1. Grovfôr
 - Økt andel norskprodusert grovfôr i fôrrasjonen til melkekoa
 - Kvalitet gjenvekst
 - sorter
2. klima
 - utvikling av klimatiske modeller på gårdsnivå
3. husdyrgjødsel
 - teknologi
 - utnyttelse
 - biogassproduksjon, spredning, Tilgjengelig av næring i husdyrgjødsel
4. dyrehelse og velferd
 - god dyrevelferd og helse – direkte påvirkning på antibiotikabruk og antibiotikaresistens
5. big data
 - utnyttelse av store datamengder

Mosjøen vgs, studiested Marka - John Luktvaslimo

Presentasjon sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

Fokus på alle ledd i verdiskapingen

1. Råvareproduksjon
 - a. Arktisk landbruk, muligheter og utfordringer
2. Produktutvikling
 - a. Lokalprodusert, kortreist mat
3. Markedsføring
 - a. Kvalitet, utvikle nye markeder
4. salg
 - a. høyere pris

Arktisk landbruk

- ❖ Utnyttelse av eksisterende jordbruksarealer
 - Våtere, varmere klima
 - Bedre utnyttelse av leiejord
 - Plantevalg i husdyrproduksjon
 - Driftsmetoder tilpasset jord og terreng
- ❖ Hagebruk
 - Klimatilpassa sorter/arter
 - Nye produksjonsmetoder
- ❖ Nye husdyrraser
 - Bedre utnyttelse av beite og grovfor
 - Kjøttkvalitet
 - Redusere tap fra rovdyr
- ❖ Lokalprodusert mat
 - Lokal foredling
 - grunnlag for å utvikle kvalitetsprodukter som kan konkurrere nasjonalt og internasjonalt
 - markedsføring og salg

Norsk landbruksrådgivning Nordland – Knut Alsaker

Fra 01.01.17 alle fem enhetene i Nordland er slått sammen.

Presentasjon sendes ut som vedlegg til alle deltakerne.

1. arealtilgang
 - a. forbudet mot nydyrking av myr
 - i. myrsynking er den store ukjente når man snakker om klimagassutslipp.
 - b. nydyrking for styrking av bærekraftige gårdsbruk gjennom bedre arrondering.
2. Klimasmart landbruk
 - a. Landbrukets rolle i forhold til å bidra til krav om reduserte klimautslipp
 - i. Hvordan løses dette i Nordland
 - ii. Hva betyr dette for landbruket i Nordland
 - b. Det grønne skiftet
3. organiske næringsstoffer
 - a. optimal bruk av husdyrgjødsel
 - b. landbrukets mulighet for å ta i bruk avfallsstoffer fra andre
 - i. avfall fra oppdrettsanlegg
 - ii. landbaserte anlegg
 - iii. biogass reststoff

4. Hydrologi og drenering
 - a. Hvordan skal vi løse dette i framtida
 - b. Klimaendring med økt nedbør
 - c. Mer våt jord
 - d. Økt krav til effektivisering
 - e. God drenering avgjørende for gode avlinger med god kvalitet
5. landbruk basert på lokale råstoffer
 - a. hvordan skal vi klare å utvikle landbruket i Nordland slik at en større andel av ressursene som brukes er lokalt produsert
 - i. sikre mer lokal produksjon av protein
 - ii. melk og kjøtt med lokalt produsert for
 - iii. utfordringer
 1. hvordan unngå nedgang i produksjon
 2. hvordan opprettholde økonomi i produksjon

Prosess for å komme fram til fem aktuelle problemstillinger for videre arbeid

«Bransjeviser» grupper diskuterer utfordringer og problemstillinger som er viktig for landbruket i Nordland.

Oppsummering av gruppearbeidet:

Gr 1 (Bernt, John L. og Vibeke)

1. klimaavtrykket til det arktiske landbruket. Er dette det samme som for resten av landet?, Co2 fangst. Totalpakken, både jord og skogbruk.
2. verdiskapingspotensialet i arktisk landbruk. Primærproduksjon, sekundært
3. utvikle /utrede modeller for grunneiersamarbeid. Utnytte små og spredte eiendommer
4. Produksutvikling i skogindustrien. Nordlands rolle, biodisel, bioteknologi
5. samfunnsutfordringene med 2delt forvaltning av store rovdyr. Ulike utfordringer i ulike deler av fylket utfra om det er rovviltproblemer eller ikke.

Gr 2 (Annette, Bjørn, Hanne Sofie, John K., Geir)

1. Rødt kjøtt i et helhetlig klimaperspektiv – i et Nordlandsperspektiv
2. driftsformer i Nordland, i skogbruket, grunneierstruktur, hvordan kan vi endre driftsformer, hvilke tiltak innenfor struktur må til for å få økt avvirkning, verdiskaping og planting.
3. Konkrete prosjekter på/for blågrønn sektor. Nordland har en unik mulighet. Sterke næringsmiljø og sterke fagmiljøer. Mikro og makroalger – mot anvendelse av disse.
4. Biogass og bioenergi. Biogass pekes på som en mulighet for landet. Nordland har mange fortinn, men det er en utfordring å drive slike prosesser, mangen på kunnskap? Dårlig lønnsomhet.
5. Nye muligheter i et varmere klima. Jordbruksproduksjon. Nye muligheter i forhold til nye sorter og arter.

Gr 3 (Norvald, Tone, Anette, Øyvind)

1. Eiendomsstruktur og generasjonsskifte. Juridisk, bosetting, driftsmuligheter, felleseie, dødsbo, nedleggelse av bruk i selvstendig drift. For få bruk selges ut av familien, blir ferieboliger med bortleie av jord i stede for at de fortsatter i selvstendig drift.

2. Agronomi knyttet til våtere klima, driftsteknikk, plantevalg.
3. Klimafotavtrykket i landbruket – helhetlig tenkning, bærekraftig arealforvaltning. Tilnærmingen må ikke være for snever.
4. verdikjedetenkning. Dyrking, foredling, kortreist produksjon. Også sett i forhold til arbeidsplasser
5. Samfunnsmessige virkninger av endret lokalisering av eksisterende drift. Hvilke effekter har endringer i produksjoner pga endrede vilkår

Gr 4 (Knut, Kurt, Tone)

1. Klima, jord og skog, klimaregnskap på det enkelte bruk, hvor mye Co2 bindes i skogen? Rasjonell logistikk for å få et bedre klimaregnskap
2. nydyrking av myr. Forbud mot nydyrking vil få store konsekvenser for Nordland. Mye myr ble kartlagt på slutten av 80 tallet. Dette er tallgrunnlag som kan brukes til å beregne hva som er de faktiske utslippene fra mye i Nordland. Ta i bruk gammel kunnskap, presentere denne på en måte som «alle» forstår
3. Fokus på hele verdikjeden. Både jord og skog
4. Eiendomsstruktur – både for jord og skog. Jordbruk: mye leiejord. Skog: dårlig drift/ingen drift eller uttak.
5. Grovfor. Kvantitet og kvalitet i tillegg til økonomien i produksjonen (dyr produksjon i Nordland). Et stort potensiale for å øke produksjonen av grovfor i Nordland. Og for å øke husdyrproduksjon.

Gr 5 (Elin, Inger og Magne)

1. hvorfor tas ikke kjent kunnskap i bruk? Hva må til for at kjent kunnskap tas i bruk? Manglende kjennskap? Motivasjon? Valg som tas påvirker drifta. (fleksirein – her jobbes med å få tatt i bruk kjent kunnskap og få den overført til aktive reindriftsutøvere)
2. hvordan overføre kjent kunnskap fra landbruket til dyrking i havet
3. sammenheng mellom det vi spiser og det vi blir. Humanmedisin. Sjarmen med tarmen. Alternative fakta florerer i sosiale medier, mat-helse-kropp. Dokumenterte fakta er viktige. For mye syning.

Gr 6 (Inger, Margerita, Camilla, Ilevina)

1. Effektiv utnyttelse av lokale ressurser, 100 % norsk. Grovfor, forbrukerperspektivet, utmark
2. biorafinering av lokalt produserte vekster. Videreforedling og ikke bare råvareprodusenter
3. Beitebruk og utmark. Bedre utnyttelse av arealer, arealkonflikter, flerbrukshensyn, matsikkerhet
4. blågrønn innovasjon, biogass preserving, anvendelses
5. korn i Nord, inkludert vekstskifte, klima, sorter, mat og humanmedisin, nye muligheter med endret klima.

Det ble foretatt en sammenstilling av like problemstillinger slik at antallet ble 21 stykker. Hvert bord fordelte stemmer på problemstillinger etter hvor mange deltakere bordet hadde. Etterpå ble bordsammensetningen endret og ny avstemming foretatt. Resultatene fra begge avstemmingene ble lagt sammen og vi kom da fram til 4 problemstillinger som fikk klart mest stemmer. Resultater av avstemmingen er oppsummert i tabellen under.

Avstemming:

Nr	Tema	Første avst.	Andre avst.	totalt
1	klimaavtrykket til det arktiske landbruket. Er dette det samme som for resten av landet?, Co2 fangst. Totalpakken, både jord og skogbruk.	4	4	8
2	Verdiskapingspotensialet i arktisk landbruk. Primærproduksjon, sekundært	1		1
3	utvikle /utrede modeller for grunneiersamarbeid. Utnytte små og spredte eiendommer –	1		1
4	Produktutvikling i skogindustrien. Nordlands rolle, biodisel, bioteknologi			
5	samfunnsutfordringene med 2delt forvaltning av store rovdyr. Ulike utfordringer i ulike deler av fylket utfra om der er rovviltproblemer eller ikke.			
6	Rødt kjøtt i et helhetlig klimaperspektiv – i et Nordlandsperspektiv	4	3	7
7	Konkrete prosjekter på/for blågrønn sektor. Nordland har en unik mulighet. Sterke næringsmiljø og sterke fagmiljøer. Mikro og makroalger – mot anvendelse av disse	2	5	7
8	Eiendomsstruktur og generasjonsskifte. Juridisk, bosetting, driftsmuligheter, felleseie, dødsbo, nedleggelse av bruk i selvstendig drift. For få bruk selges ut av familien, blir ferieboliger med bortleie av jord i stede for at de fortsetter i selvstendig drift	4	5	9
9	Agronomi knyttet til våtere klima, driftsteknikk, plantevalg.			
10	Verdikjedetenkning. Dyrking, foredling, kortreist produksjon. Også sett i forhold til arbeidsplasser.	1	2	3
11	Samfunnsmessige virkninger av endret lokalisering av eksisterende drift. Hvilke effekter har endringer i produksjoner pga endrede vilkår			
12	nydyrking av myr. Forbud mot nydyrking vil få store konsekvenser for Nordland. Mye myr ble kartlagt på slutten av 80 tallet. Dette er tallgrunnlag som kan brukes til å beregne hva som er de faktiske utslippene fra mye i Nordland. Ta i bruk gammel kunnskap, presentere denne på en måte som «alle» forstår			
13	Grovfor. Kvantitet og kvalitet i tillegg til økonomien i produksjonen (dyr produksjon i Nordland). Et stort potensiale for å øke produksjonen av grovfor i Nordland. Og for å øke husdyrproduksjon.			
14	hvorfor tas ikke kjent kunnskap i bruk? Hva må til for at kjent kunnskap tas i bruk? Manglende kjennskap? Motivasjon? Valg som tas påvirker drifta. (fleksirein – her jobbes med å få tatt i bruk kjent kunnskap og få den overført til aktive reindriftsutøvere)	1		1
15	hvordan overføre kjent kunnskap fra landbruket til dyrking i havet			
16	sammenheng mellom det vi spiser og det vi blir. Humanmedisin. Sjarmen med tarmen. Alternative fakta florerer i sosiale medier, mat-helse-kropp. Dokumenterte fakta er viktige. For mye synsing.			
17	Effektiv utnyttelse av lokale ressurser, 100 % norsk. Grovfor, forbrukerperspektivet, utmark			
18	Bioraffinering av lokalt produserte vekster. Videreforedling og ikke bare råvareprodusenter			
19	Beitebruk og utmark. Bedre utnyttelse av arealer, arealkonflikter, flerbrukshensyn, matsikkerhet			
20	blågrønn innovasjon, biogass preserving, anvendelses	2		2
21	korn i Nord, inkludert vekstskifte, klima, sorter, mat og humanmedisin, nye muligheter med endret klima.			

Resultat av avstemmingen – fire prosjekter som pekte seg ut

- 1. Eiendomsstruktur og generasjonsskifte. Juridisk, bosetting, driftsmuligheter, felleseie, dødsbo, nedleggelse av bruk i selvstendig drift. – totalt 9 stemmer**
 - For få bruk selges ut av familien, blir ferieboliger med bortleie av jord i stede for at de fortsetter i selvstendig drift. –
- 2. Klimaavtrykket til det arktiske landbruket. (Er dette det samme som for resten av landet?) - totalt 8 stemmer**
 - Co2 fangst. (Totalpakken, både jord og skogbruk.)
- 3. Rødt kjøtt i et helhetlig klimaperspektiv – i et Nordlandsperspektiv – totalt 7 stemmer**
- 4. Konkrete prosjekter på/for blågrønn sektor. – totalt 7 stemmer**
 - Nordland har en unik mulighet. Sterke næringsmiljø og sterke fagmiljøer. Mikro og makroalger – mot anvendelse av disse. –

Konkretisering av problemstillingene – arbeid i valgfrie grupper

Rødt kjøtt i et helhetlig Nordlands- og klimaperspektiv:

- Totalt energiforbruk i ulike produksjoner
- Co2 binding i beiteplanter
- Sammenlignet med hvitt kjøtt
- Sammenlignet med produksjon av rødt kjøtt i andre land (klima, avskoging, erosjon, transport)
- Klimagasser fra storfe og småfe

Konkrete prosjekter blå-grønn sektor

- Bærekraftsanalyse av økologiske fiskefjøs –(vi har noen i Nordland – er dette en konkurransefordel? – hvor bærekraftig er det?)
- Bioaktivitet av nord-norske alger – bioaktivt innhold
- Anvendelse av bioest i grasbasert landbruk (– utgangspunkt i prosjektet på Helgeland om biogass) i dag gjøres mye av testingen på kornarealer, hva med grasarealer?
- Mulighetsstudie for synergieffekter for produksjon, foredling og anvendelse av alger – logistikk

Klimaavtrykket av arktisk landbruk

(Co2 fangst og co2 utslipp)

- Dokumentasjon på den enkelte gård
- Lagret karbon i eng
- Myr skog mm
- Rødt kjøtt
- Biokull
- metangass/lystgass
- Informasjon og kommunikasjon
- Logistikk – transport på gård
- Trebygg
- Betongbygg

- Utvikle system for klimaregnskap
- Teknologisk utvikling
- Robot

Eiendomsstruktur og generasjonsskifte

- Ettersom det både er jord og skog så er prosjektet stort, i tillegg er det todelt
- Dette er interessant å finne ut av først:
 - Kostnader ved dagens struktur
 - Kartlegge årsaker til at eierskifte ikke skjer?
 - Kulturelle ting?
 - Hva hvis arveretten og/eller odelsretten blir opphevet? (endringer i juridiske ordninger) hva fører dette til?
 - Kartlegge rådgivningsbehovet ved generasjonsskifte – hva er det folk trenger informasjon om ved generasjonsskifte? Hva hvis alle eiere av landbrukseiendommer får brev fra kommunen når de fyller 50 – hva nå, hva trenger dere videre? Bruksanvisning sendes ut
 - Scenarier: hva skjer? Fremtidsbilder og framskrivinger

Videre arbeid:

- Bondelaget vil gjerne være med å konkretisere prosjekter videre, viktig at næringa blir involvert tidlig i prosessen med utforming av prosjektene. Støtte opp i en tidlig fase.
- John L: mange av underpunktene er gode tema til masteroppgaver! En måte å styre forskningen på framover.
- NIBIO – kan ta ansvar for noen delprosjekter – kanskje ikke hele prosjekter, det er store tema. Kanskje kan deltema kobles på eksisterende (pågående) prosjekter.
- Rødt kjøtt- her har NIBIO mye kompetanse for å jobbe videre med. Og pågående prosjekter
- Bjørn: foreslår at det søkes utredningsmidler, enten fra forskningsrådet, eller fra Innovasjon Norge eller fra NFK.
- Blågrønn sektor – viktig med et samarbeid med oppdrettsnæringen.
- Blågrønn sektor – her er det en start på Helgeland. Men må jobbes mye mer med.

NIBIO tar med alle tre klimaprojektene og ser nærmere på dem.

Nordlandsforskning – kan ta ansvar for å jobbe videre med eiendomsstruktur og generasjonsskifte, men dette må skje i samarbeid med andre.

Oppsummering av John Kosmo

En lang dag, men produktiv og nyttig. Fylkesmannen vil sende skriftlig innspill innen 15. februar til Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannen ønsker innspill på om dette er riktig arbeidsform videre. Alle deltakerne oppfordres til å komme med innspill til oss på hva dere ønsker framover.

Fylkesmannen vil vurdere å ta ansvaret for å arrangere et slikt seminar neste år også hvis ønskelig.

Deltakerliste FoU seminar Bodø 02.02.17

Organisasjon	Navn	e-postadresse
Nordland bondelag	Bernt Skarstad	berntsk@start.no
Allskog Nordland	Vibeke Unosen	hongdal@online.no
Skognæringsforum Nordland	Kurt Jessen Johansson	Kurt@kystskogbruket.no
TINE Rådgiving/TINE Medlem	Tone Roalkvam	tone.roalkvam@tine.no
Norsk landbruksrådgiving Nordland	Knut Alsaker	knut.alsaker@nlr.no
Nordland fylkeskommune	Geir Solli	geisol1@nfk.no
Nordland fylkeskommune	Eirik Ellingsen	Eirik.ellingsen@nfk.no
Landbruksdirektoratet	Anette Hovdal	Anette.Hovdal@landbruksdirektoratet.no
Landbruksdirektoratet	Elin Brekke	Elin.Brekke@landbruksdirektoratet.no
Norges forskningsråd	Bjørn Gjellan Nielsen	bgn@forskningsradet.no
NIBIO Tjøtta	Norvald Ruderaas	norvald.ruderaas@nibio.no
NIBIO Tjøtta	Inger Hansen	inger.hansen@nibio.no
NIBIO Tjøtta	Annette Bär	Annette.bar@nibio.no
NIBIO Tjøtta	Ievina Sturite	ievina.Sturite@nibio.no
NIBIO Bodø	Øyvind Hansen	Oyvind.Hansen@nibio.no
Nordlandsforskning	Tone Magnussen	tma@nforsk.no
Nordlandsforskning	Camilla Risvoll	cri@nforsk.no
Mosjøen videregående studiested Marka	John Luktvaslimo	johluk@vgs.nfk.no
Nord Universitet Bodø	Margarita Novoa Garrido	margarita.novoa-garrido@nord.no
Nord Universitet, studiested Steinkjer	Hanne Solheim Hansen	hanne.hansen@hint.no
Innovasjon Norge Nordland	Inger Teigstad	Inger.Teigstad@innovasjonnorge.no
Fylkesmannen i Nordland	Monica Andreassen Iveland	fmnomiv@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	John Kosmo	fmnojko@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Alf Thynes	fmnoath@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Toril Austvik	fmnotau@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Hanne-Sofie Trager	fmnohtr@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Nordland	Magne Totland	fmnomto@fylkesmannen.no